

„EDINOST“

Izjava enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema uredništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Se enkrat: povodom zagrebških izgrediv.

(Dopis iz hrv. krogov).

Hrvatje so bili — kakor smo že omenili — pripravljeni, da žrtvujejo svoje ime. Imenovali so jednokrvni narod »ilirskim«, »slavinskim«, »jugoslovanskim«. Srbi pa so odgovorili s parolo: »Srbi svi i svuda!« Odgovoril jim je Starčević z »Bog i Hrvati!«

To so gola fakta! Sodite, razsodni ljudje, po faktih! Vendar je vsakdar bilo in je tudi sedaj ljudij na hrvatski in srbski strani, katerim se vidi napredek na Balkanu nemogoč brez slege in hrvatske ljubavi med Hrvatini in Srbi. — A značilno je, da so ravno to najvrednejši in najrazsvetljeniji ljudje na hrvatski in srbski strani.

Komu niso poznani bratski odnosi, ki so obstali med hrvatskim banom Jelencem, srbskim patrijarhom Rajačevićem in tedanjim črnogorskim vladiko? A Preradović, Subotić, Demeter, Klaić, Daničić, Pavlinović, Sundečić, Jovanović in sedaj — zaprti Stjepan Radović!!! To so levi, nasproti katerim so prave miši: vsi uredniki »Hrvatskega prava«, »Srbohranov«, »Hrvatske krune«, »Dubrovnika« et Co.! Je tudi Čufatov in propalih dijakov, ki bi Hrvatoma in Srbom hoteli — dajati programe! Kar se tiče Čufatov, omenjam izrečno, da ne delam razlike med nekrašenimi in krašenimi, pa bili po slednji tudi katoliški kanoniki ali škofje!

Ponavljam, da najrazsvetljenije glave na hrvatski in srbski strani so bile in so še za slog, bratsko slogo med Srbi in Hrvatini! Zakaj niso najrazsodnejši učitelji našli potrebnega števila učencev, kakor bi se bilo to dogodilo brez dvoma v vsakem drugem evropskem narodu? Zakaj?! Ker naš narod ne prosi in ne vredni del svojih velikanih, ampak čita le begajoče »članke« čufatov in propalih dijakov.... Razmišljajte o tem, potem pak razvidite tudi to, zakaj so bili Hrvatje vsikdar popustljivejši, nego li Srbi!

Tako se je pokazalo tudi povodom zagrebških izgrediv. »Srbohran«, ki izhaja v hrvatski prestolnici, je krvavo žalil Hrvate: to nam mora priznati sleherni človek, kateremu je prešlo v kri sedem svetih kapljic destilirane kulture. Hrvatje so se vzdignili, da odbijejo krvavo žaljenje, in so pokazali s tem, da cenijo sebe in svojo čast: ali so o tem — vodjenine od prijateljev svojih — prekoračili vsako mero in vsako

mejo. To poslednje je priznalo od najrazsvetljenijih Hrvatov.

A kaj so priznali Srbi v Beogradu na sestanku členov senata, profesorjev srbskih visokih šol (univerze) in narodnih poslancev? Nič! Molče — odobriviši postopanje »Srbohranov« so — sklenili:

a) obsoja se zagrebški »vandalizem«, hrvatsko »divjaštvo«.

b) v bodoče treba iz Belegrada podpirati srbske aspiracije v Hrvatski in posebno v Zagrebu.

Toliko razsvetljeni ljudje, kolikor narodi dokazujejo svojo vrednost in zrelost še v burnih časih. Čitajte rimsko zgodovino, poučujete Angleže, motrite Nemce! Da ste vi, mili bratje v Beogradu, zrel, zaključili bi bili tako-le: a) obsojamo izzivanja v »Srbohran« v Zagrebu; b) obsojamo hrvatske izgrede v Zagrebu, v kolikor so isti nerazumno prekoračili meje; c) obsojamo eno in drugo (a in b), ker želimo, da med istokrvnimi brati vladati sloga in bratska ljubav.

Da ste tako sklenili, mili bratje v Beogradu, bi se bil vaš sklep z zlatimi črkami zapisal v knjigo razvoja dveh plemen iste narodnosti. Kajti uverjeni bodite: tak zaključek vaš bi bil navdušeno pozdravljen tudi bolji del Hrvatov in vseh Slovencev in vseh Slovanov!

A v praksi? Avstrijski minister za bogočastje in nauk je izjavil pred malo dnevi, da za Nemce v kulturnem pogledu ni mej med Nemčijo in Avstrijo. S tem več pravico vprašam: kakaj obstoji meja med Srbijo in Hrvatsko? Ali ne bi se moglo ustvariti književno združenje za vse pokrajine, v katerih se govori isti (hrvatski, srbski) ter sličen (slovenski) jezik? Potem bi narod od Štajerske pak do Makedonije cenjeje čital, a pisatelji bilaglje pisali in laglje živeli! Tako združenje bi se moglo ustvariti tudi za narodno umetnost; tem bolj, ker se narodna umetnost ni razvila do sedaj. Tako združenje bi se dalo.... Razmišljajte vsaj, če ne družega, kaj pomenja porogljivost posmeš Madjarov, Nemcev in Italijanov...?!

Hrvat.

Politični pregled.

V Trstu, 29. septembra 1902.

Poročilo senatorja Villarija. Društvo »Dante Alighieri« je imelo dne 26. t. m. svoj občni zbor v Seni. Občni zbori

Mely svojeglavna. Jaz jo prosim, naj se preseli semkaj k meni, dokler se vrne Alfred, a ona noč: vsprejeti na noben način.

»Mely ima prav!« je rekla baronica, ki je razmišljala le en hip, pa se takoj spoznala v situaciji. »Kako jej moreš sploh ponujati kaj takega... Saj je vila premajhna! Nimata v njej niti sama dovolj prostora. Pa kakšna vama je notranja uredba, garnizonska, kate-rej ste se vidva navadila, s katero pa se ne more zadovoljiti dama, ki je naučena na največji komfort.

»Ne, ne, draga tetka« (tako je Melita imenovala baronico izza otroških let) se je upirala Melita proti tej opombi, »ne radi tega; jaz znam biti zadovoljna tudi z najmanjšim, ali ona sta itak že sama stisnjena.

»To pravim tudi jaz, pa zato ti dajam prav«, je rekla baronica. »Ali jaz vem nekaj drugega, čemur ne morete prigovarjati. Ve obe pojdeti k meni v Winterhof. Jaz sem prišla ravno radi tega semkaj, da Ljubica odvedem seboj. A ti pojdeš, Mely, jutri k nama.

tega društva postajajo tudi za nas — ali prav za prav: posebno za nas — vedno zanimavejši od leta do leta. Razlog temu je v enaki meri tehten in lahko umeven. Na občnih zborih govore navadno o naših pokrajinah, torej o naši koži. Naj le diplomatje taje, kolikor hočejo, naj le poslužni ljudje, ki morajo videti lepo in hvalevredno sploh vse, kar je ukrenila visoka diplomacija, naj le ti ljudje pišejo oficijelni Italiji najlepša spričevala o njeni lojalnosti nasproti naši monarhiji, naj le prisezajo, da so definitivno odpravljena vsa navskrižja v interesih, ki so obstajala nekdanj med obema državama sosedinjam, naj le — lažejo v svoj lastni žep: svet vendar le vidi dogodke! Saj se vrše o belem dnevu in pričajo, da se križajo interesi! Naš poljedelec in naš ribič občutita po efekti, ki jih napravljata trg. pogodba med Avstrijo in Italijo —, da gospodarski interesi teh dveh držav niso v soglasju! Istotako nam govori fakt, da se Italija na način, nedopusten po vsakem mednarodnem pravu, umešava v notranje stvari naše države, da so tudi narodno-politična in državno-pravna stremjenja Italije — vključ vsemu zavezniškemu razmerju, ki obstoji med obema sosedinjam — naperjena naravnost proti integriteti naše monarhije; glede nas Jugoslovancev v obmorskih pokrajinah pa naravnost proti naši ekzistenci.

Italija se torej umešava v naše notranje stvari, in občni zbori društva »Dante Alighieri« pričajo, da je ravno to društvo, tako rekoč, instrument, katerega se poslužuje. To je vzrok, da občni zbori tega društva zahtevajo vedno več pozornosti od naše strani. Na teh občnih zborih dobiva »odrešena Italija« redno situacijsko poročilo, sliko o odnosih in dogodkih v »neodrešeni Italiji«. Referent pa je običajno predsednik društva, senator Villari. Proti eventualnemu prigovoru, da ni smeti vsega tega, kar počenja neodgovorni politiki, pisati na računa onih krogov, ki vodijo politiko države in so tudi odgovorni zanjo, moramo konstatirati kričeč fakt, da oficijelna Italija ne le da ni še nikdar dala znamenja, s katerim bi obsojala utikanje društva »Dante Alighieri« v notranje stvari druge države, marveč dopušča, da v tem društvu sodelujejo in posiljšajo poročila senatorja Villarija na občnih zborih tudi ljudje, ki po svojem službenem in družabnem položju spadajo v vrste onih, ki zastopajo oficijelno Italijo! Če oficijelna Italija dopušča, da se nje viši častniki udeležujejo zborovanj »Dante Alighieri«, potem pač ne moremo

več dvomiti, da se oficijelna Italija identifikuje z delovanjem društva »Dante Alighieri« in da je predsednik tega društva, senator Villari, res nje, oficijelne Italije, kraljevsko-italijanski minister za »neodrešene pokrajine«...

Letos je hotel menda biti gosp. Villari posebno natančen in točen. Vzlic bremenu let, ki ga nosi — Villari je menda že nad 70 — podal se je letos, nedavno temu, v naše »neodrešene« pokrajine, da vidi na lastne oči, kako in kaj, da vidi, v koliko je že pripravljeno za gotove ideje napredovalo tu in tam. Praška »Politika« je bila pri-pomnila prav dobro, da je kraljevski italijanski minister za »neodrešeno Italijo« opravil s tem svoje službeno potovanje.

Jutri hočemo povedati, kako je gosp. Villari poročal o naših krajih odličnjakom Italije: členom društva, parlamentarcem, senatorjem, častnikom — pa bili isti morda tudi vpokojeni — in raznim drugim — irre-dentistom.

»Košutov teden«. Vesti, ki prihajajo še vedno o slavlju stoletnice Košutovega rojstva, morajo kaj nemilo zveneti v ušesih onim, ki so se udajali za njih. ugodnemu mnenju, da se je narod madjarski odtegnil vplivu košutizma: nespravljivosti z dinastijo ter da se je že popolnoma spoprijaznil z dejstvi, ki jih je ustvarilo leto 1848 oziroma 1866., in z — di astijo.

Način, kakor je narod madjarski sodeloval na Košutovem slavlju, ne dopušča nobenega dvoma več, da je popolnoma krivo to mnenje, da je namreč le še nekoliko šovinistov, ki slede tradicijam Košutovim in je njegovemu programu. Ne, to je prazna iluzija, kajti ves narod, v vseh njega slojih je sodeloval v proslavo spomina Košutovega in proslavljal idejo, za katero se je boril Košut in radi katere je tudi umrl v prognanstvu — idejo nespravljivosti do dinastije Habsburgov, do integritete habsburške monarhije.

Ves narod smo rekli: vsi sloji, vse stranke so tekmovala, da doprinesejo čim več h kultu Košuta. Košut je bil protestant. Misli se je moglo torej, da vsaj katoliški cerkveni krogi ne bodo sodelovali na Košutovi slavnosti. Tudi to pričakovanje se je izkazalo neopravičenim. Maše-zahvalnice za Košuta se sicer niso darovale v katoliških cerkvah, ali istega dne so se v katoliških cerkvah darovale svečane službe božje za srečo domovine. Tu se ni smeti udajati nikakim

ona stori lahko z njim, kar jej je ljubo. Da se to ne zgodi, bo pazila ona; a bila je gotova, da bo Meliti to nadzorstvo hitro pre-sedalo in da skoro odpotuje iz Celoveca.

»Jaz vem, da si tuintam svoje glave«, je rekla Andrina Meliti, na pol v šali, »ali tudi jaz imam svojo staro, trdo glavo, pa pričakujem od tebe, da se ne boš branila več in prideš k meni na imetje. Ne-li, da pojdeš?«

»Vidim, da ne morem drugače... Pridem!« je odgovorila Melita, ki je sprevidela, da se mora udati starej gospej.

Winterhof je bilo jako lepo, uzorno urejeno imetje. Stari grad je bil sezidan radi varnosti v dobi vitezov. Stal je na kamenitej visočini in odtod se je lepo kazal s svojimi stolpiči, ki so bili še popolnoma dobro ohranjeni. Pod njim so se razprostirala polja in livade stare grajščine, a na severnej strani so se vzdigovala donebne Alpe s svojimi sneženimi glavami. Sredi grajščinskega zemljišča je tekel planinski potok s še precej močnim slapom, ki je večkrat naraščal od kopnečega se snega in plobe dežja in tedaj je napravljala mnogo škode, poplavljaše vso okolico. (Pride še.)

POLISTEK

103

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Drugi del.

VIII.

Ljubica ni hotela medtem popustiti in oni dve sta se začeli živo prepirati. Temu prepiru je napravil konec nenadejani prihod baronice Andrine. Ona se je pripeljala ravno iz Winterhofa in prišla po Ljubico, da bi jo odvela tja s seboj, kjer bi imela ostati, dokler se vrne Alfred. Baronica je vedela, da ima Melita priti v kratkem v Celovec in zato ni bila iznenadjena, ko jo je našla pri svoji pohčerjenki.

»Melita!« je rekla baronica precej pri-jazno, »ti si prišla sedaj, lepo!«

»Malo prej. Sedi vi tu komaj nekoliko minut«, je odgovorila Melita, poljubivši Andrini roko in zatem obraz.

»A že se pravdavi!« se je Ljubica vmešala v besedo. »Vidiš, mamica, kako je

iluzijam: te svečane maše v katoliških cerkvah povodom Košutovih slavnosti govore prejasen govor, da tudi katoliški cerkveni krogi identificirajo srečo domovine z uresničenjem ideje Košutove!!

Cerkve katoliške sicer niso bile odičene v Košutovo slavo, za to pa so bili odičeni župni dvorci! Bile so odičene državne in konfesionalne šole in na poslopih državnih oblasti so vihrale zastave. Bila so odičena tudi poslopja, v katerih se sodi v ime kraljevega veličanstva... (!!) v proslavo njega, ki je bil neopravljiv revolucionar do smrti, njega, ki ni hotel nikdar čuti o pomirjenju in spravi in ki je bil Kalvinec!!

Neodvisna stranka se more ponašati, da jej je uprizoritev slavnosti izborna vspela. In te slavnosti so trajale cel teden: bil je to pravi Košutov teden!

Dogodki kriče naravnost! Le grof Goluchowski ne čuje ničesar in vsprejema zvesto dalje direktivo za svojo slavno politiko — iz Budimpešte!

Slavnosti v soteski Šipka. Kolikvega pomena so te slavnosti za politiko Rusije in Bolgarske ter vsega slovanskega sveta, priča najjasneje obnemogla jezica sovražnih Nemcev in Angležev. V svojih listih ne vedo najti drugih senčnih strani te lepe slovanske slavnosti; zato kriče v svet, da je spominska slavnost na Šipki le korak do popolne rusifikacije bolgarske zemlje. S tem bi hoteli motiti bratsko slogo, ki sedaj vlada med bolgarskim in ruskim narodom ter med njiju vladami.

Teh vzvišenih spominov na osvobojenje Bolgarske pa ne slave samo v soteski Šipka, ampak po vsem Bolgarskem. Prirejajo se šolske slavnosti, javna predavanja, službe božje in ljudske slavnosti. Jeden najvažnejših momentov vseh slavnosti pa bo vsprejem grofa Ignatjeva, čegar delo je bil svetoštetanski dogovor po rusko-turški vojni. Imenovati da ga hočejo častnim občanom Sredca in častnim članom Slovanskega dobrotornega društva.

Tržaške vesti.

Za tržaške Slovence. O govoru poslanca dra. Žitnika včeraj v »Katoliškem domu« v Ljubljani smo prejeli daljši dopis, katerega priobčimo jutri, ker nam je na današnjo številko prepozno došel. Danes omenjamo le iz dopisa, da je bila dvorana natlačena polna, da so poslušalci s pojavi ogorčenja in dviganimi pestmi spremljali izvajanja govornikova, ki je zaključil z besedami:

Stvar slovenskih šol v Trstu mora postati vseslovenska stvar!

Tržaškim Slovanom. Prejeli smo: Premnogokrat že smo čitali v cenjeni »Edinosti« opomine, nasveta in tudi grožnje onim našim ljudem, ki — čim so prišli v Trst — pozabljajo, da so Slovani in ki se (vsaj v nekoliko letih) poizgubljajo v nam nasprotnem taboru.

Kakor smo povzeli te dni iz »Edinosti« in iz raznih laških listov, se ta slaba stran tu sem dohajajočih Slovanov izrablja celo v laškem kraljevstvu in v našo — sramoto. Pisec teh vrst ni eden onih pesimistov, ali (po domače povedano) črnogledov, ki videvajo le črno tudi tam, kjer ni, ali kjer je celo belo, ali priznati mora, da je imel laški senator Villari vsaj deloma prav, ko je trdil, da se mi Slovani poitalijančujemo kar od danes do jutri. Deloma pravim, ker za tako poitalijančenje ne zadostuje par dni, ali (žalibog) zadostuje — par let!

Na drugi strani pa moram zopet priznati, da je bilo pred 20—30 leti še mnogo, mnogo slabše v tem oziru.

V onih letih se je res kar čez noč poitalijančevalo vsaj 90 odstotkov tu sem došli našincev, kar se pa danes ne vrši več, ker se tudi ne more.

Pred 30 leti nismo imeli tu — vsaj nižjih slojnih — nobenega zavetišča, nobene narodne trdnjave in le redkega človeka, ki bi se bil čutil Slovana. Danes je temu drugače; Danes imamo že tisoče žena in mož, ki ne samo, da se zavedajo svoje slovanske narodnosti, ampak so ob enem tudi pravi apostoli širjenja našega narodnega mišljenja.

Danes je v naših narodnih društvenih prostorih za vse naše sloje: od akademično izobraženega do najrevnejšega delavca!

Ali do neke mere je imel — kakor že rečeno — Villari še vedno prav, ko je rekel,

da se mi poitalijančujemo, zato se moremote-rej in tudi moramo še vedno boljšati.

Mi moramo odpravljati zlo, kolikor ga še obstoji. Da zaigramo nadaljno poizgubljanje našincev, da udušimo zasmehovanja in žaljenja, prihajajoča od naših narodnih nasprotnikov, moramo podvojiti svoje narodno delovanje sploh, posebej pa moramo paziti na novodošlece in jih pritegniti v svojo sredo, v svoje kroge, in (ako le mogoče) v svoja narodna društva.

Da si ohranimo tisoče one naše mladine, mestne in okoličanske, ki je rojena tu, moramo porabljati vsa navedena sredstva, a prvo, kar mora biti, je, da stariši že v nežnih otroških letih uče svojo dečo lepega slovanskega jezika.

Kakor ne trpe drugorodei, da bi se v njih družinah rabil kak tuji jezik, tako naj tudi Slovani in v prvi vrsti Slovenci skrbijo, da slovenski jezik postane (kjer še ni) izključni jezik v vseh naših družinah.

Lepo in koristno je, da naši otroci znajo tudi druge deželne in (ako mogoče) tudi svetovne jezike, ali naša sveta dolžnost je, da nas naša kri umeje in da doma in zunaj govorijo z nami naš slovenski jezik!

V izglede si moramo vzeti drugorodec, ki nikdar ne zamečejo svojega materinega jezika in ga ne opuščajo nikjer in nikoli! — Kdor zaničuje svoj narod in svoj jezik, ta zaničuje ob enem svojo lastno mater — ta je odpadnik, izdajca svojega rodu!

Res je sicer, da sovražniki radi in na videz celo ljubeznivo sprejemljejo v svoje kroge take naše neznane ljudi. Toda zapajajo jim ne nikoli in v resnici spoštujejo jih ne nikdar. Sovražnik le hlini prijateljstvo do naših odpadnikov, v resnici pa jih zaničuje, ker jih smatra za malovredne ljudi...

Lahi priznavajo brez vseh ovinkov, da bi oni bili že kedaj propadli, da niso imeli slovenskih odpadnikov na svoji strani, onih naših, ki so jim množili njih bojne vrste!

Oni torej, ki danes nastopajo proti nam, po veliki večini niso pravi Lahi, ampak so, le odpadniki našega naroda. To so janičari, ki so zašli v laški tabor, ne toliko po svoji krivdi, kolikor po krivdi lastnih očetov, lastnih starišev!

Smemo li mi dopuščati, da se bo to dogajalo še nadalje? Smemo li mirno gledati, kako ptujec — naš sovražnik — množi svoje bojne vrste z našo krvjo, z našim mesom? Ni-li skrajni čas, da se vzbudimo, da z vso odločnostjo in z vsemi svojimi silami zabranjamo odpadniško prehajanje našincev v tabor onih, ki nam in našemu narodu strežejo po — življenju?!

Mnogo smo izgubili do sedaj. Maogo nam je bilo in nam je še trpeti od onih, ki so nekaj bili naši, a so danes naši sovragi! Zato napravimo jez, sestoječ iz nas vseh! In ta jez naj zabranjuje nadaljno odpadništvo! Ne z mečem in silo, ampak z uma svitlim mečem dajmo se na vztrajno resno narodno delo in videli bomo, da naš trud ni bil zastonj!

Naša vest nam potem ne bo očitala, da smo vedoma in hoté lenarili, a naši potomci nas bodo blagoslovljali, ker smo jih ohranili stotimilijoni slovanski rodbini!

Naroden delavec.

Ustanovna slavnost »neznanke«. Italijanski dijaki iz vseh avstrijskih strani so ustanovili v Trstu društvo, kateremu so dali ime »Inominata«. Že v imenu je torej izraženo, čegar otrok je to društvo. Javno se namreč govori po Trstu, da je začela mladina obračati hrbet politiki Žida Veneziana; zato si je ta hotel v zadnjem času zagotoviti podporo vsaj svojih najbližnjih, da bi potom njih še kakega neizkusnega mladeniča vjel v svoje mreže. Vso mizerijo te organizacije dokazuje že ime. Italijani, ki so tako gostobesedni, ne najdejo nobenega »slavnega« imena za društvo, ki ima družiti najidejalnejši del svojega naroda — italijansko akademsko mladino. Ustanova šod se je vršil ob slabi udeležbi, kar posebno dokazuje dejstvo, da so na banket bobnali vse važne ličnosti, a pribobnali so jih — prosimo: v velikem »italijanskem« Trstu! — komaj 200! In morda še manje! Program njihovega delovanja je bil menda najboljše izražen na samem banketu. Govorniki so povdarjali, da je društvo (menda, ker je ustanovljeno pod židovsko patronanco) naperjeno v prvi vrsti proti »napredujočemu klerikalizmu«, potem pa tudi proti raznarodovanju »italijanskih« dežel od strani Slovanov in Nemcev. Na kongresu se jim je pa dogodila tudi mala »ne-

sreča«. Podpredsednik Petronio je namreč izrekel, da stoji vseh društva samo na mladini; in potrebno da je, da društvo vspeva zaradi neverjetnih, da, naravnost »prokletih« odnošajev, ker — se nahajamo v Avstriji!

Tu je vladni zastopnik zahteval, da se te besede pojasnijo, a govornik je ob splošnem ogorčenju hitro napravil svoj italijanski zurrückmarsch, s tem, da se je opravičeval, da je menil ožigosati le odnošaje, v katerih žive Italijani v Avstriji, posebno iz ozira na to, da se Italijani sami med seboj pobijajo! Na to mu je cesarski komisar zadovoljno izrekel pohvalo, kakor malemu šolarčku: »Vah-bene!«

S tem smo menda vse povedali, kake važnosti in kakega pomena bo novo akademsko društvo. Inominata je cof na Venezianovi glavi: ko pade glava, zgine tudi cof!!

P. S. Nekaj važnega bi bili kmalu pozabili. Novoizvoljeni predsednik Forti je namreč povdarjal, da morajo Italijani zastaviti vse svoje moči v to, da se italijansko vseučilišče zasnuje — »in terra italiana«, na italijanski zemlji! Važno na tej izjavi je, da govornik ni imenoval naravnost Trsta!! Ali je morda tudi takih Italijanov, ki bi se zadovoljili z vseučiliščem kje drugje in ne ravno v Trstu?!!

Zasluzena lekcija. Tržaško laško časopisje (izvzemši par listov) deluje le na to o vsaki mogoči priliki, da bi »višjim idealom« pomoglo do javnosti in do veljave.

Te dni smo čitali kako je židovsko glasilo, »Piccolo« zadnji dve razpravi: proti Krstičevi ljubljenci (ki je zrezala svoje dete) in pa proti italijanskemu podaniku, ki je zaklal svojega druga, a ki sta bila oba oproščena — izrabljalo v svoje umazane politične namene!

Sicer vredni drug »Piccolo«, »Gazzettino«, pa je to pot postal pametnejši od Žida in je prav krepko reagiral proti židovskemu zlorabljanju pototnih razprav za zaano propagando.

Delavsko gibanje. Tudi štrajk sodarjev je končno srečno rešen, ker je med gospodarji in delavci vendar prišlo do te-le kombinacije: delavci, ki so plačani na teden, so privolili v to, da ne bodo dobivali plačila za praznike med tednom, v odškodnino pa jim gospodarji povišajo plačilo za 18%. Delavci na pogodbo dobe 35 odstotka zboljšanje plačil za 72 predmetov njihovega dela. Slednjič je prišlo do sporazumljenja tudi glede urnika. Danes so menda že vsi delavci nastopili delo.

Včeraj je bil v prostorih združenih socialnodemokratskih organizacij javen shod kamenosekov, na katerem so protestirali proti gospodarjem, ki ne izpolnjujejo dogovora od 9. junija. Vsprejeli so dnevni red, s katerimi kamenoseki in ornamentisti z indignacijo protestirajo proti onim lastnikom delavnic, ki ne priznavajo delavnega reda in tarifa, vsprejetega od njih samih. Shod je zagotovil zadruzi kamenosekov vso svojo podporo, pridružuje si, da ukrene ostreje odredbe, ako koraki zadrage ne bodo imeli uspehov. Vsprejet je bil dodatek k dnevnemu redu, s katerim nalagajo vodstvu zadrage, naj v mestnih listih prijavi imena tistih delavnic, ki ne spojujejo vsprejetih obvez nasproti delavcem.

Iz četrtega nadstropja svojega stanovanja v zagati Sotterranei se je vrgel sinoči ob 7. uri 50-letni delavec Ernest Milio. — Vrgel se je skozi okno na ulico Riborgo. Priletel je z glavo na tlak s tako silo, da si je grozno razbil lobanjo ter ostal mrtev na licu mesta. Prihiteli zdravnik je mogel konstatirati le nastopivšo smrt.

Milio je včeraj iz svoje volje zapustil bolnišnico, ker se ni hotel podvreči neki operaciji. Popoldne je bil šel v lekarno, da bi dobil karbolne kisline. Imel je torej namen zastrupiti se. Ker pa ni dobil zaželenega strupa, pa je šel v smrt na navedeni način.

Varčite! Pravila male hranilnice (Čebelice) pri sv. Jakobu v Trstu se glase:

I. I m e i n n a m e n.

1. Družba se imenuje: »Mala hranilnica čitalnice pri sv. Jakobu v Trstu.«

2. Namen družbe je boljše razmere svojih udov v pravem in gmočem oziru s tem,

a) da jih vadi v varčenju in

b) varuje zapravljivosti ter s tem odvaja pijančevanju, slabim družinam, nepotrebnemu lašpu v obleki itd.

3. Hoče torej iz njih napraviti dobre in koristne ude človeške družbe.

II. Č l e n s t v o.

1. Vlagati morejo v malo hranilnico udje in prijatelji Čitalnice pri sv. Jakobu.

2. Kdor se je preselil iz Trsta, lahko pusti svojo vlogo v mali hranilnici, da mu donaja obresti; na zahtevo pa se mu njegova vloga z obrestmi vred izplača.

III. P o s l o v a n j e.

1. Malo hranilnico vodita dva uda iz odbora čitalnice, katera imenuje odbor!

2. Posluje se vsako soboto zvečer od 7.—9. ur v čitalniških prostorih.

3. Vsak vplačan in izplačan znesek se vpisuje v blagajnični dnevnik, glavno knjigo vlog ter malo vložno knjižico, katero prejme vlagatelj.

4. Vplačila (vloge) morajo biti potrjena od obeh poslovodij.

5. Po vsakem poslovanju se seštejejo prejemki in izdatki ter pregleda blagajna, če se vjema z dnevnikom.

6. Svete od 10 kron naprej, ki ostajajo v blagajni po poslovnem dnevu, naložijo se na posebno vložno knjigo v »Trž. posojil. in hranilnici«.

7. Če se je več vzdignilo nego vložilo in ni v blagajni denarja, vzdigne se denar pri »Tržaški posojilnici in hranilnici«.

8. Vloge se obrestujejo 3% vselej od 1. dneva vlaganja sledečega meseca in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga.

9. Koncem poslovnega leta, ki se sklepa z 31. decembrom vsakega leta, izračunajo se obresti vsake vloga in pripisujejo glavnici. —

IV. N a d z o r s t v o.

1. Nadzorstvo izvršuje čitalniški odbor.

2. Blagajna in knjige se pregledujejo vsaj enkrat na mesec.

3. Glavno nadzorstvo in razsodišče imata v vsem predsednik in podpredsednik čitalnice pri sv. Jakobu.

O p o m b a. Najmanjša vloga je 20 stot. (10 nvč.) Otroci smejo vlagati svoje vloge z dovoljenjem starišev.

Tiskovine za finančno ravnateljstvo.

C. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu namerja oddati zalaganje tiskovin, potrebne za vse, e. kr. finančnemu oskrbništvu za Primorje podrejene oblasti, urade in organe, na tri leta, to je: od 1. januarja 1903. do konca decembra 1905., potom konkurence.

Prosileci naj določijo svoje pismene zaprte ponudbe najpozneje do 30. oktobra t. l. 12. ure popoldne e. kr. finančnemu ravnateljstvu.

V dotični ponudbi naj se navedejo jednotne cene, po katerih se zavezuje prosilec zalagati posamične tiskovine.

Natančnejša določila za to oddanje so navedena v »pogojih«, kateri so, kakor tudi obrzci tiskovin, na direkciji pomožnih uradov e. kr. finančnega ravnateljstva, na tukajšnjem e. kr. finančnem inšpektoratu in na tukajšnjem e. kr. dohodarsvem in kolektivnem uradu vsaki dan tedna od 9. ure popoldne do 3. ure popoldne ponudnikom na upogled.

Zopet danes smo morali odložiti raznega gradiva. Ravno te dni se vrste važni dogodki, da jih komaj dotekamo se svojimi skromnimi močmi. — Ponovno prosimo potrpljenja.

Dražbe premičnin. V torek, das 30. sept. ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Greti št. 144, kamen; v ulici Istituto št. 5.A, in v ulici Solitario št. 27, hišna oprava; na trgu delle Legna št. 10, oprema v zalogi, sveče; na Korzu št. 2, železna blagajna; v ulici S. Marco št. 20, hišna oprava.

Romanski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 13.0 ob 2. uri popoldne 20.6 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 768.5 — Danes plima ob 7.18 predp. in ob 5.58 pop.; oseka ob 0.48 popoldne in ob 0.42 popoldne.

Društvene vesti.

Ruskij kružok. Podpisani odbor vabi svoje dosedanje člene in vse one, ki žele pristopiti, na javni občni zbor, ki se bo vršil v četrtek dne 2. t. m. ob 8. uri in pol zvečer v »Slovanski čitalnici« s sledečim dnevnim redom: poročilo tajnika, poročilo blagajnika, volitev novega odbora in eventualnosti. Zbor, napovedan za minočo soboto je bil namreč odložen.

Odbor kružka.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Tolovajstvo v Zadru.** Mi smo bili že sporočili, da so tolovaji — kulture v Zadru na javnem mestu napadli urednika Kisića, pesnika Katalinića-Jeretova in knjižarja Šarića.

Po poročilih v hrvatskih listih se je tolovajstvo dogodilo tako le: Omenjena trojica so se sprehajali po novi obali. O tem so opazili neko stikanje glav, dogovarjanje in sumljive poglede. Okolo 8. ure je zaustavilo Kisića neko lahonče imenom — Stipanović ter ga je apostrofiralo, da li on piše vse ono, kar je v »Narodnem listu« in drugih listih proti zadrskavi »italijanski« mladini. Po daljšem razgovoru — Kisić je navlašč zavlada-val razgovor, da bi mej tem prišel kakov redar — je Stipanović zagrozil Kisiću, da je ga bo javno pretepal, ako bo v »Narodnem listu« le še ena sama beseda proti njim, ter je lahonče ob enem zahtevalo, naj Kisić prekliče vse, kar je pisal dosedaj. Mej tem razgovorom sta bila Šarić in Jeretov par korakov oddaljena, na okoli pa se je zbirala razna sodrga. Vse to je bilo aranžirano. Ko je Kisić izjavil, da on tega ne more storiti, je Stipanović zamahnil pestjo in udaril Kisića po glavi. Temu poslednjemu je odletel klobuk, a on sam se je opotekel. Na to je pri-skočil Šarić Kisiću na pomoč. Stipanović se je na to zagnal v Šarića. Navstala je divja kolizija. Šarić se je boril kakor divji vsaj proti tridesetim. Po kakih 15 minu-tah je priletel redar ter priskočil Šariću v pomoč in se je ponudil, da bo spremljal Šarića. Za njima pa je tulila sodrga: Arreste lo, arreste lo! Poleg lekarne Perlini je eden iz sodrga od zadaj udaril Šarića. Ta se je obrnil in je prijel napadaleca za grlo. Na-stala je zopet divja borba. Redarja — enega samega! — je druhal obkolila ter ga storila nespodobnim. Šarić je poletel proti svoji hiši, a oni za njim. Udrli so skozi hišna vrata ter po stopnicah do pred vrat od-vetnika Giljanovića; tu ga je jeden tolovajev neusmiljeno nabijal. Druhal je grozno tulila pred vratmi. Mej tem je priletel en redar, ki je pograbil tolovaja. Siroto Šarića so odnesli gori v tretje nadstropje bolj mrtvega, nego živega. Prihitele je zdravnik, gospod dr. Marčelić.

Ko se je bil Šarić pograbil po udarec, danem Kisiću, pa je nekdo od zadaj udaril Jeretova z bokserjem po glavi, da se je zgrudil v krvi in pal v nezavest. Ko je nekoliko prišel k sebi, se je Jeretov sam z veliko muko vlekel do lekarne Perlini, kjer so mu nudili pomoč. O koliziji je inžen-ner Persicali udaril s palico uradnika de-želne blagajne Katiča; ko je gospa posled-njega prihitele svojemu možu na pomoč in povedala napadalec, kar mu je šlo, se je ta — sin kulture zagnal tudi v njo — v žensko! — da se je zvalila na tla....

In taki ljudje se zgražajo na izgrelih — drugih. Hinave! Tolovaji!

× **Iz Boljunca** nam pišejo: Redki so slušaji, da iz naše vasi prihaja v javnost kak dopis. A tudi danes bi ga ne bilo, ako bi mi sila in usmiljenje ne potiskala peresa v roko.

Zakon sam varuje ptiče. Posebno je pre-povedano loviti koristne ptiče, ali jih pobi-jati. O tem zakonu bi morali menda kaj znati tudi tukajšnji e. kr. orožniki. Ali zdi se, da ne vedo, sicer ne bi videli mi na oknih gospoda postajevođje vse polno kletk, v katerih opašiš samih koristnih ptičev, kakor liščke in druge. Kako si jih je naba-vil? Ljudje trde, da si jih je naložil sam! Čujemo, da je neki odlični osebi v času, ko ptički gnezdi, pravil, za koliko gnezd da je že vedel, kako da je mislil ptičke, ko bodo godni, pobrati in kako da so ga drugi prehite-li! Ljudje trdijo tudi, da je po zimi lovil ptičke z limanicami. Ljudje, ki pripovedujejo to, so pošteni ljudje in mi nimamo vzroka, da bi jim ne verjeli. Vprašati moramo torej: je-li to dovoljeno, izlasti pa še enemu e. kr. orožniku?!

Učitelj v šoli pripoveduje šolski deci, kako so ptički koristni, kako da je radi tega prepovedano loviti jih! A kaj naj hasnejo taki pouki, ako pa ob enem vidijo celo krdelo nežnih jetaikov na oknih — crčnikov?!

To bi bilo eno. Gospod postajevođja pa je tudi velik sposovatel našega jezika. Ne-koč, ko je dobil nek uraden spis, sestavljen na slovenskem jeziku, je istega vrnil osebi, ki mu ga je prinesla, z besedami: »Recite, naj mi drugikrat nemški pi-šejo, kerslovenski ne umejem

dobro«. Mi pa vprašamo: ali je orožništvo radi ljudi, ali pa so ljudje radi orožništva? Mi se svojimi priprostimi možgani sodimo, da velja prvo. Z vso pravico moremo torej apo-strofirati e. kr. orožniško poveljstvo, zakaj da v slovenske kraje ne pošilja orožniških zapo-vednikov, ki bodo popolnoma večji našemu jeziku?!

Čudno pa je, da je gospod postajevođja z ene strani tako bolj na lahko stran, z druge pa grozno občutljiv.

Nedavno se je čutil žaljenega po besedah nekega — kretina. In čujemo, da je že ulež tožbo... Ali ni smešno to?

Prejšnji postajevođje so bili tudi bolj prijazni z ljudstvom, zato so jih tudi ljudje radi imeli in spoštovali. Če pa sedaj ni več tako, na tem ni krivo ljudstvo.

Za danes toliko. Ako bo potrebno, pri-demo še in z dokazi.

Nekdo, ki opazuje.

× **Občinske volitve v Tinjanu.** Iz Tinjana nam pišejo: Volilna borba je bila huda, silna. Nasprotniki so se posluževali vseh možnih sredstev, tudi najnepoštenejih. Posluževali so tistega gnusa, kateremu je ime »Prava Naša Sloga«, najeli so glasovitega Krstića, ki je imel shod, oziroma je govoril na shodu, prirejenem od Italijanov in naših odpadnikov, stivali so v kontribucijo razne upnike in oderuhe, da so strašili svoje dolž-nike, oziroma žrtve, — kjer se jim je videlo to primernejše, pa so se hlinili narodu ter mu govorili sladke besede itd. itd.

Bil je to uprav grozen naskok na našo pozicijo, ali — odbili smo ga. V tretjem raz-redu dne 24. t. m. smo volili od 8. ure zjutraj do 10. ure zvečer. Za hrvatsko stranko je bilo oddanih 180 glasov, za stranko združenih nasprotnikov pa 113. Drugi razred je volil dne 25. t. m. Naših 55. nasprotnikov 52. V prvem razredu pa naših 30, nasprotnih 24.

Torej smo zmagali. Nasprotniki groze, da uleže pritožbo in kriče, da volitve morajo biti uničene. Mi smo uverjeni o nasprotnem. Ali — pri nas je vse mogoče. Pa se bomo borili zopet in dalje. Bog in narod!

× **Štrajk v Mirnu** traja dalje. Kakor posnemamo iz »Sočee«, niti do pogajanj ni še prišlo med delavci strojarji in gospodarji. Ti poslednji da niti čuti nočejo o kakem po-višanju plačil, ter se sklicujejo na hudo kon-kurencio, katero da že sedaj komaj zmagujejo. Do sedaj so menda delavci dobivali le po 10 K na teden, sedaj pa zahtevajo 60% po-višanja. Ako je res, da bi bili delavci sedaj pripravljeni znižati svoje zahteve, bi bilo vendar svetovati gospodarjem, naj stopijo z delavci v pogajanja. In želeli bi bilo v in-teresu obojih, da se pobotajo, kajti tudi tu je — kakor v Nabrežini — obstanek te do-mače obrti po sredi. Če ne, se bodo smejali tretji — v Gorici. Tudi v Mirno hodi g. Kopač. Ako hoče storiti dobro, naj vpliva pomirljivo; kajti zelo dvomljivo je, da-li bi bilo bolje za domače delavce, ako domači podjetniki podležejo tuji židovski konku-renci?!

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1902 do vštete 24. septembra 1902 2364 oseb. Od 18. septembra do vštete 24. sep-tembra je prirastlo 674 oseb. Dae 24. sep-tembra 1902 je bilo navzočih 1808 oseb.

Vesti iz Kranjske.

× **Prestop k protestantovski veri.** »Sl. Narod« poroča, da so v Jesenicah na Gorenj-skem 4 rodbine z 18 osebami prestopile k protestantovski veri, oziroma izstopile iz rimo-katoliške vere. Religiozni akt je vodil evan-geljski župnik Jaquemar iz Ljubljane. Tudi več drugih rodbin da je izjavilo o tej pri-liki, da stori to isto.

To je dogodek, veleresen dogodek. Po tem dogodku vidimo še le v vsaj njegovi veljavi posvarilo, ki je je napisal g. Podgornik na kranjsko adreso v sobotni številki našega lista. Proti unijativu so ostri, da-si bi isto le ohranilo naš narod veri rimo-katoliški in svojemu rojstvu; med tem pa grozi! prote-stantska nevarnost narodni ekzistenci in veri katoliški! Kdaj se vendar streznijo na Kranj-skem? Za konservativno stranko se bližajo veleresni časi: prekiniti bo morala z nesrečno tradicijo brezpogojne pokorščine na vzgoraj tudi v političnih stvareh, ali pa si nakoplje grozno odgovornost! In postaviti se bo mo-rala na stališče, da je človek lahko lojalen in pošten državljani, ne da bi v jednomer in usiljivo pokladal tiste izvestne prisege ozrom na — črno barvo, kakor se je to nedavno

zopet zgodilo na nekem shodu. S takimi na-stopi si konservativna stranka ne pridobi sim-patij onih, ki — trpe radi svojega slovenskega rojstva!

× **50-letnica državne više realke v Ljubljani.** Slavnostni odbor nam je dopisal s prošnjo za priročenje nastopni poziv:

Dne 4. vinotoka t. l. potače pol stoletja, kar obstoji ljubljanska realka, katera je s plodonosnim delovanjem v tej dobi vzgojila mnogo vrlih in odličnih mož.

Ravnateljstvo, kakor tudi učno osebje zavoda, namerava prirediti na ta pomenljivi dan primerno šolsko slavlje, katerega bi se udeležili tudi nekdanji učenci in učitelji ime-novanega zavoda. Da se doseže označeni namen, stavi si podpisani odbor nalogo, opozoriti nekdanje učence na to slavlje in jih vabiti na obilno udeležbo. Slavnostni odbor namerava prirediti po šolski slavnosti skupen obed, ki bo prijeteljski sestanek nekdanjih sošolcev.

Dragi bodi nam realcem spomin na za-vod realke, v kateri se je počela pot do na-šega poklica in zato upa tudi slavnostni odbor, da se nekdanji njeni učenci udeležijo slavlja v prav obilnem številu. Kdor bi bil zadržan, po-stanu, ali oddaljenosti, pošlje pa gotovo svoj pozdrav. Pa tudi še drugače je omogo-čeno sodelovati oddaljenemu na slavnosti. Odbor namerava napraviti v spomin na 50 letnico slavnostno ustanovo, s katero bi se podpirali revni dijaki realke. Da se ustanova omogoči, prodajale se bodo slavnostne vstopnice*. Del svote se uporabi v pokritje stroškov, preo-stanek in nadaljni prispevki pa za omenjeao ustanovo.

Slavnostni odbor si dovoljuje torej Vas, cenjeni gospod in tovariš, nljudno vabiti, da se osebno udeležite slavnosti, če ste pa zadržani, da kupite slavnostno vstopnico ali pa prispevate k slavnostni ustanovi.

Prosi Vas pa odbor, da blagovolite v najkrajšem času priloženo prizivnico izpolniti in odboru dopisati.

* Slavnostna vstopnica stane 10 K, poleg vatopa k slavnosti ima posestnik vstopnice pravico zahtevati spomenico in v teku leta zaznamek vseh nekdanjih absolventov in abiturientov.

Razne vesti.

× **Katastrofa na otoku Sicilija.** Brzjavka v sobotni številki je že sporočila o grozni katastrofi, ki je zadela mesto Modica, ki je glavno mesto pokrajine Sirakuza. Katastrofa je bila provzročena po groznem viharju in deževju. Število nalovljenih mrtvih trupel v Modici znaša nad 130, a koliko jih je vo-dovje odneslo v morje — kdo ve? Ali ka-tastrofa ni zadela glavnega mesta, ampak vso pokrajino Sirakuza. Pri Ponzalo in Don-nafugatta meče morje številna mrtva trupla na obrežje. V nekaterih krajih je vihar trajal 15 ur, ki je porušil in opustošil vse: hiše, polja, pridelke. V Modici so morali mrliče pohraniti v cerkvah, ker na pokopa-lišče niso mogli, oziroma je isto razdejano. Najnoveja poročila — izlasti iz Katanije — govore o novih viharjih, ki so provzročili zopet velikansko škodo.

× **50-letnica vojne šole na Dunaju** (k. u. k. Kriegsschule) se bo vršila dne 30. oktobra l. 1902.

× **Junak afere svetojerimske v Rimu,** tisti zloglasni »profesor« S. Pierotich, je bil dne 18. t. m. na zadržskem sodišču obsojen na šest mesecev ječe radi zvijačnega izmamlje-vanja denarja. In tega človeka so lani itali-janske novine opisovale kakor uzor značaj dalmatinskega patrijotizma! Ta človek si je prisvojil pravico, nastopati v Rimu kakor za-stopnik jedne cele pokrajine! S tem člove-kom so se pogajali diplomatje kakor s kako velesilo! Italijanskemu »kulturnemu« življu v Dalmaciji pa naše sožalje na takem za-stopstvu pred širokim svetom!

Brzjavna poročila.

Pogajanja z Ogrsko.

DUNAJ 29. (B.) Cesar je vsprejel danes ob 9. uri predpoludne ministerskega predse-dnika Szella v daljši posebni avdijenci.

DUNAJ 28. (B.) Ministerske konference se so trajale danes od 10. do pol 2. ure ter se bodo nadaljevale jutri.

Bolgarsko slavlje.

TABOR ŠEJNOVO 28. (B.) Danes zjutraj se je v navzočnosti velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, kneza Ferdinanda, ruskih generalov, ruske in bolgarske duhov-ščine ter drugih slavnostnih gostov vršilo slovesno blagoslovljenje spominke cerkve in semenišča na Špki. Blagoslovljenje je izvršil

nadškof v Stari, Sagara. Potem je bila revija veteranov. Na slavnostnem obedu je knez Ferdinand izrekel zdravice, v kateri je opozarjal, da je bila Šipka pozorišče groznih vojnih prizorov, katerim je sledilo solnce miru. Rusija je želela, da se oni slavni čini ovekovvečijo v obliki cerkve, ki bodi posvečena duševnemu miru padlih juna-kov. Temu gibanju na čelo da se je posta-vil car ruski in sledil mu je ves ruski narod. Tako je za bodoče generacije ustvarjen do-kument o velikih od Rusije doprinešenih žrtvah. Zvonovi te cerkve naj naznanjajo obem stranem Balkana krščansko ljubav in požrtvovalnost bratskega naroda. Nikdar niso prošnje pravoslavskih Slovanov ostale neusli-šane. Današnji dan tvori bratsko združenje obeh narodov. Knez je izražal svoje veselje na navzočnosti sinu ruskega generalisima, se je zahvalil v imenu bolgarskega naroda in vojske na vnovič dokazani naklonjenosti carja ruskega ter je pil na zdravje carja Nikolaja in carske rodbine. Veliki knez Nikolaj Ni-kolajevič je odgovoril z zdravice, v kateri se je zahvaljeval izlasti na pozornosti, po-svečeni njegovemu očetu. Od Rusije dopri-nešene žrtve da prinašajo svoje sadove. Car Nikolaj da je vedno naklonjen Bolgarski, ki naj se razvija na samostojni podlagi. Veliki knez je pil na zdravje kneza in na vspeva-nje dežele.

Burski generali.

BEROLIN 28. (B.) Glasom zasebnih vesti iz Haaga dospejo burski generali sredi oktobra semkaj ter zaprosijo za avdijenco pred cesarjem.

Car delavcem.

PETROGRAD 28. (B.) Kakor javlja »Praviteljstveni vestnik«, je car Nikolaj po-vodom spuščanja v morje oklopnice »Kojaz Suvarov«, v baltiški ladjedelnici, dne 25. t. m. vsprejel odposlanstvo delovodij in delavcev ladjedelnic. Odposlanstvo je prineslo soli in kruha ter je nagovorilo carja.

Car je odgovoril: Hvala vam na kruhu in soli, kakor tudi na izraženih čutilih vaših. Dajate pošteno, vedite se mirno in ne da-jajte se zavarjati od slabih ljudi, ki so isto-tako vaši kakor moji sovražniki. Jaz sem prepričan, bratje, da boste tudi nadalje obranjali dobri glas ladjedelnice batiške.

× **Veliko pontifikalno mašo** je daroval prvokrat po introvazaciji pretečeno nedeljo, pragospod škof dr. Nagl iz Trsta, v stolni cerkvi na Dunaju.

Pri tej priliki je nosil milostljivi škof pontifikalni ornat, izdelan iz čiste zlate in sreberne snovi in okrašen s podatki iz svete zgodovine.

Ta ornat je mojstersko delo, toli glede kompozicije koli glede bogatega ročnega dela ter je bil izdelan v slavnostnem umetnem ateljerju tvrdke Kriekl & Schweiger in Dunaju.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-derni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

T R S T

TOVARNA: ZALOGA:

Via Tessa, Piazza Rosario št. 2

vogal (šolsko poslopje)

Via Limitanea in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbo, tapetarij, srecal in slik. Iz-vršnje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČRNI JASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod

a 1 železnico Franko.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih antcipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavaro „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarina in sladničarna
avež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Ulica Poste nove št. 3. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkošne praznike in birno; obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih suknj in modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moškega (zlojdeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovj za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V salgi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žimice, razne tapetarije itd. Ljube tudi na obroke.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečj od majčke v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarj ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnostne in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurj. vi. Lastna tovarna štedilnih pečj iz železa ali učealnih z majolico. Izvištev po meri in nizkih cenah.

Novo ljudsko kuhinjo

sem odprl v novi hiši

ulica Salice št. 27.

ter se priporočam cenjenemu delavstvu za blagohotno podporo, kajti tudi moja bode skrb, da dobro in točno postrežem s kavo, ribami, skuho (mineštro) itd.

V tem pričakovanji se beležim

Anton Benolič.

Zadnji teden.

Srečke loterije c. k. dun. redarstva
po 1 krono

1500 dobitkov, mej temi 100 glavnih dobitkov v efektivni vrednosti

kron 50.000 kron.

Prvi trije glavni dobitki kron 25.000, 5000, 1000 se izplačajo na zahtevanje po odbitku zakonitega davka

v gotovem denarju.

Vdobjajo se v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih nabiralnicah in pri

Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I. Singerstrasse 2, kateri pošilja tudi vsakemu kupcu srečke brezplačno in franco izkaz srečkanja.

Tomsig Ludvik v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

ZAHVALA.

Za izraze sočutja ob kratki bolezn in prezgodnji smrti naše drage

Božene,

za poklonjeno cvetje in obilno udeležbo pri pogrebu, zahvaljuje se najsrčneje

žalujoča rodbina

Slavoj-a Jenko.

PODGURAD, 27. septembra 1902.

V novi trgovini na drobno

Peter Klansich

Piazza Nuova (Gadola) št. 1, zraven bukvarne Chiopris
se nahaja bogata zaloga

platnega in bombažnega blaga za opravo nevestam po najugodnejšimi cenami.

Velik dohod fruštanja in pogrinjaj.

Edini zastop se zalogo za Trst, Gorisko, Reko, Istro in Dalmacijo

TOVARN ZA PLATNO IN PRTE v COURTRAI, FIANDRIJA (BELGIJA).

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno polirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravil, ktere izviši v najkrajšem času in v polni zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v misli gesla: Svoji k svojim!

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmaceutični razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdes Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečeval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne trške in odvetaške točke provz. čene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pssni z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču

Pozivljamo vakega, da prekliče; to zadešča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvesne laži gotovih špekulantov. Zgotaj označene listne zarore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejarj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrška nima družje. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

ANNINGER & C.o

OROŽJE, MUNICIJE.

PREDMETI ZA LOV IN DVOBOJEVANJE.

ZALOGA VŽIGALNE VRVICE ZA MINE.

TRST. — Via S. Nicolò št. 7. — TRST.

Na zahtevanje se pošilja cenik brezplačno in poštne prosto.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 40 kr.
Črna istrska „ 36 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 32 kr.**
črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni načrti, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Glavni zastop za Trst, Kras, Gorisko, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavniča 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zavarniškega oglada, izplačavši v slučaju ženitve ali preboda v vojske zavarovani znesek prot. malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljajte so poštne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. piv. avstr. Lloyd.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riboržo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno, ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: **Peter Rehar.**

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

novi

Ciril-Metodijevo

cikorijo.